

DE KEIZERIN VAN ZOUT EN VOORSPOED

NGHI VO

VERTAALD DOOR
DE VERTAALZUSJES

WONDERLAND
PUBLISHERS

Copyright © 2020 Nghi Vo

Copyright vertaling © 2026 Wonderland Publishers BV

Oorspronkelijke titel: *The Empress of Salt and Fortune*

Oorspronkelijke editor: Ruoxi Chen

Vertaling: De Vertaalzusjes

Omslagontwerp: Barbara van Ruyven | Bij Barbara

Omslagbeeld: Alyssa Winans

ISBN 978 90 83640 204

NUR 334

All rights reserved, including those for text and data mining, AI-training and similar technologies.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

Dit verhaal is fictie. Namen, personages, organisaties en gebeurtenissen in deze novelle zijn afkomstig uit de verbeelding van de auteur of worden in fictieve zin gebruikt.

www.wonderlandpublishers.nl

Voor mijn familie

HOOFDSTUK EEN

‘IETS WIL JE VERORBEREN,’ riep Bijna Brilljant vanaf haar tak in een nabijgelegen boom. ‘En ik zal er niet rouwig om zijn als dat gebeurt.’

Er klingelden belletjes. Chih kwam overeind, keek om zich heen en tuurde naar het koord met de rinkelende bellen dat rond de kleine kampeerplek was gespannen. Heel even was die terug in de abdij in de Zingende Heuvels, te laat voor de volgende ronde gebeden, huishoudelijke taken en lessen. De Zingende Heuvels roken echter niet naar geesten en vochtige dennentakken. In de Zingende Heuvels gingen de haren op Chihs armen niet van schrik overeind staan en werd Chih niet door paniek bevangen.

De belletjes waren weer stilgevallen.

‘Wat het ook was, het is voorbij. Je kunt veilig naar beneden komen.’

De hop liet een tweetonig geluid horen, dat zowel achterdocht als ergernis wist over te brengen, maar vloog toch naar beneden om op Chihs hoofd neer te strijken en bewoog daar onrustig heen en weer.

‘Het zegel is vast nog actief. We zijn nu vlak bij het Scharlaken Meer.’

‘Als het zegel nog actief was, waren we nooit zo ver geko-

men.' Chih dacht even na, trok diens sandalen aan en dook onder het koord met de belletjes door.

Bijna Briljant fladderde geschokt de lucht in en besloot deze keer op Chihs schouder te landen.

'Eerwaarde Chih, keer terug naar de kampeerplek. Je jaagt jezelf de dood in en straks moet ik de spiritueel leider vertellen dat jij je bijzonder onverantwoord hebt gedragen.'

'Maak er maar een mooi verhaal van,' zei Chih afwezig. 'Hou nu je snavel, ik denk dat ik zie waar die herrie vandaan kwam.'

De hop ruiste uit onvrede met haar veren, maar drukte haar klauwen toch wat steviger in Chihs schouder. Chih hield zich groot, maar het vederlichte gewicht van de *neixin* op diens schouder was een troost. Chih streek zachtjes over haar kuif voordat hen tussen de dennenbomen door begon te lopen.

Chih wist dat hier geen weg liep. Hen had eerder die dag door het dennenbos gelopen en hoewel er tussen de overwoekerende struiken en gevallen takken nog sporen van een pad zichtbaar waren, zou zelfs een klein rijtuig er niet doorheen kunnen komen. Chih vermoedde dat deze weg ooit het Scharlaken Meer met de koninklijke hoofdweg had verbonden, nog voordat het meer van alle kaarten was gewist en door de verdiensten van een bijzonder toegewijde en behendige keizerlijke magiër verdwenen leek.

Overdag was hier geen weg zichtbaar, maar 's nachts was dat duidelijk anders. De weg besloeg de breedte van een schip en aan weerszijden dwaalden schimmen rond: de voormalige beschermgeesten van het Scharlaken Meer. Chih wist dat de geesten een paar maanden eerder nog ieder levend wezen op hun pad zouden hebben aangevallen en verscheurd, om vervolgens in tranen uit te barsten omdat ze nog steeds zo'n honger hadden.

Nu hadden ze echter alleen oog voor de palankijn die vanuit het oosten, de richting van het Scharlaken Meer, over de geestenweg werd gedragen. De palankijn werd getorst

door zes gesluisde mannen; hun voeten raakten de grond niet. Het maanlicht had een zilverkleurige sluier over de wereld geworpen, maar Chih kon zien dat de draagstoel eigenlijk keizerlijk rood met goud was. De mammoet en leeuw van het keizerrijk waren minutieus op de gordijnen geborduurd.

Er was in deze wereld slechts één vrouw die het recht had de mammoet en de leeuw te voeren, en zij zou in de hoofdstad tijdens haar eerste Drakenhof worden gekroond.

Slechts één levende vrouw tenminste, dacht Chih terwijl die troost zocht bij Bijna Briljant.

Chih maakte een al even diepe buiging als de geesten terwijl de palankijn hen passeerde en wenste vanuit de grond van hun hart dat wijlen de keizerin de gordijnen zou openen en haar gezicht zou tonen. Zou het de gerimpelde vrouw zijn, gehuld in dikke lagen zijde, die Chih als kind ooit in Houksen had gezien, of zou het een veel jongere vrouw zijn, de Keizerin van Zout en Voorspoed, zoals toen ze voor het eerst naar Anh was gekomen, voor het einde van de eeuwige zomer en voordat de mammoet de leeuw had vertrappeld?

Toen Chih zich oprichtte waren de geesten, de weg en de keizerin verdwenen, waardoor alleen Chihs bonzende hart resteerde.

‘Zag je dat?’ vroeg hen aan Bijna Briljant, die eindelijk was gestopt met beven.

‘Ja,’ zei de hop. Haar normaal zo schrille stem klonk nu gedempt. ‘Dat was de angst dat je op afschuwelijke wijze zou sterven dubbel en dwars waard.’

Chih lachte, streek met een vinger over de kuif van Bijna Briljant en begon aan de korte wandeling terug naar hun kampeerplek.

‘Kom. We kunnen nog een paar uur slapen voordat we weer moeten vertrekken.’

Na nog twee dagen door de berkenwoestenij kwamen ze met het vallen van de avond aan bij het smalle strand van het Scharlaken Meer. Het meer zelf was bijna perfect rond,

gevormd door de dood van een vallende ster. Verderop zag Chih het lage, met groene pannen bedekte dak van het landgoed van de voormalige keizerin op het strand. Tot diens verbazing was er een lantaarn op de veranda boven het water ontstoken.

‘Zouden de plunderaars nu al hun slag slaan?’

Terwijl Chih toekeek kwam echter een oude vrouw gezwind het huis uit. Toen ze bij de balustrade aankwam, staarde ze naar het water en de indigoblauwe hemel erboven, waar de sterren zichzelf op een presenteerblaadje aanboden. Chih vroeg zich net af wat hen het best kon doen toen de oude vrouw de geestelijke opmerkte.

‘Kom maar! Vanaf hier heb je veel beter zicht op het meer!’

Bijna Briljant hield haar snavel en dus klauterde Chih over de rotsachtige kust van het strand. Toen de laatste stralen zalmkleurig licht de hemel verlieten, liep hen de lage treden van de veranda op. De oude vrouw wenkte hen om dichterbij te komen.

‘Kom maar, je bent nog net op tijd.’

Ze gebaarde dat Chih wat van het kleine bordje met sesamkoekjes op de reling kon pakken, maar leek verder bijzonder afgeleid. Met een koekje in haar hand tuurde ze naar het zwarte water. Even later dimde ze het licht van de lantaarn, totdat ze beiden enkel in een flauwe gloed werden gehuld.

‘Grootmoeder, ik ben hier om-’

‘Stil, meisje, het gaat beginnen.’

Boven hen werd de hemel snel donker. Om hen heen bevond zich de duisternis van de berkenwoestijn en voor hen lag het Scharlaken Meer, als een spiegel die enkel de nacht reflecteerde. Eerst dacht Chih het zich te hebben ingebeeld, dat het een luchtspiegeling was die kwam opzetten nadat je te lang ergens naar had gestaard, totdat hen beseftte dat het echt was. Er kwam een zachte gloed van het water af, iets wat aan het laatste schijnsel van een smeulend haardvuur deed denken.

‘Wat–’

‘Sst. Kijk goed. Kijk nou maar.’

Chih hield diens adem in terwijl de flauwe rode gloed steeds feller werd en zich als de vonken van het nieuwjaarsvuurwerk over het water verspreidde. Het was prachtig, maar te fel om van zo dichtbij te kunnen bekijken. Het water werd dusdanig in de gloed ondergedompeld dat je de bomen op het strand goed van elkaar kon onderscheiden, net als het zwarte silhouet van de nachtvogels op het water en het doorgroefde gezicht van de vrouw die naast Chih stond, met lachrimpels van plezier.

‘Ik hoopte al dat het vanavond zou gebeuren. Het mag aan de koude kant zijn, maar het is weleens *nog* eerder voorgekomen.’

Chih stond zij aan zij met de vrouw en samen staarden ze naar het vuurwerkspektakel dat zich voor hen afspeelde. Niet lang nadat de rode vonken op hun felst waren, begonnen ze weer te vervagen. Chih telde in gedachten. Toen die bij honderd was, hing er alleen nog een flauwe rode gloed over het water.

De oude vrouw slaakte een tevreden zucht en draaide de lamp weer op.

‘Het is altijd weer net als de eerste keer, en ik had het al zestig jaar niet meer gezien. Kom mee naar binnen, het is nog te koud voor mijn broze botten.’

Chih was oud genoeg om te weten dat niemand echt ongevaarlijk was en nog jong genoeg om meteen te gehoorzamen bij zo’n bevelende toon van een oudere vrouw. Chih volgde de dame het huis in, waar ze meerdere papieren lampionnen ontstak. De kleine kamer was vochtig en koud, maar het licht maakte de omgeving wel iets behaaglijker. Ze zaten samen op de leren kussens bij de lege haard en de oude vrouw nam Chih wat beter op, starend naar diens geschoren hoofd, koord met belletjes en indigoblauwe gewaad.

‘O, ik zie dat ik een fout heb gemaakt. Je bent geen meisje, maar een geestelijke.’

Chih glimlachte.

'Die fout is zo gemaakt, grootmoeder, maar het klopt inderdaad. Ik ben eerwaarde Chih van de abdij in de Zingende Heuvels. Dit gevederde opdondertje is Bijna Briljant.'

Bijna Briljant joelde verontwaardigd bij die beschrijving en toonde haar goede manieren door voor de gastvrouw neer te strijken en twee keer met haar smalle snavel op de vloerplanken te tikken.

'Het is een eer om kennis met u te maken, matriarch,' zei Bijna Briljant met haar diepe, hese stem.

'Insgelijks, vrouwe Bijna Briljant. Als je geestelijke uit de Zingende Heuvels afkomstig is, moet jij wel een neixin zijn, nietwaar?'

Bijna Briljant zette trots haar veren op. 'Ja, matriarch. Ik stam af van de lijn van Immer Triomferend en Altijd Aardig. Onze herinneringen reiken helemaal tot de Xun-dynastie.'

'Wat een genoegen. Ze hebben tijdens het bewind van keizer Sung veel van je soortgenoten gedood. Ik wist niet of ik er ooit nog een zou mogen aanschouwen.'

'Het vogelverblijf van de Zingende Heuvels was in brand gestoken, maar onze spiritueel leider van die tijd stuurde drie broedpaartjes naar familieleden op de andere oever van de Hu,' zei Chih. 'Onder hen waren de overgrootouders van Bijna Briljant. Als u van de neixins hebt gehoord, grootmoeder, dan weet u ongetwijfeld ook dat ze alles willen catalogiseren.'

'En jij bent vast niet anders, toch, eerwaarde? Goed dan. Mijn familienaam is Sun, maar ik werd altijd Haas genoemd.' Ze grijnsde en toonde twee tanden die inderdaad langer waren dan die eromheen.

'Kinderen plaagden me er vroeger mee, maar inmiddels ben ik zeer oud en ik heb al mijn tanden nog.'

Bijna Briljant floot tevreden en Chih grinnikte.

'Welkom op uw plek in de geschiedenis, grootmoeder. Woont u in de buurt? Ik had niet verwacht dat iemand eerder

dan ik bij het Scharlaken Meer zou aankomen toen de vrijgave bekend werd gemaakt.'

'Mijn familie heeft verderop een herberg. Het is eigenlijk best gek. De buurtbewoners denken dat het gebied vervloekt is omdat er een rode gloed boven het meer hangt, maar ik heb die altijd prachtig gevonden. Hij doet me denken aan een vreugdevuur of vuurwerk. Maar nu jij hier bent, en Bijna Briljant ook, ben ik blij dat de ware geschiedenis van het Scharlaken Meer verteld zal worden.'

Chih glimlachte bij het horen van de woorden van Haas. Ze klonk een beetje als de vorige spiritueel leider, die diens acolieten altijd had aangemoedigd om niet alleen met krijgsheren en magistraten te praten, maar ook met bloemisten en bakkers. *Nauwkeurigheid boven alles. Wie het kleine niet eert, is het grote niet waard.*

'Ik word volgende maand in de hoofdstad verwacht voor de eclips en het eerste Drakenhof van de nieuwe keizerin, maar ik was in Kailin toen bekend werd gemaakt dat alle locaties die tijdens de regeerperiode van keizerin In-yo op keizerlijk bevel waren verzegeld weer vrijgegeven zouden worden. Ik was zo dicht bij het Scharlaken Meer dat ik de verleiding niet kon weerstaan.'

Haas lachte vriendelijk.

'De verleiding om als eerste de geheimen van Bloeiende Voorspoed te achterhalen. Toch, eerwaarde Chih?'

'Ik kan niet ontkennen dat mijn ambitie een rol speelde in mijn beslissing om te stoppen, maar ik heb nog nooit van Bloeiende Voorspoed gehoord, grootmoeder.'

'Nee, dat kan ook niet. Dat is hoe de bediendes van keizerin In-yo deze plek noemden toen ze hier voor het eerst vanuit de hoofdstad aankwamen. Het was een grapje. Ze kwamen allemaal van het hof en het was een flinke tegenslag voor ze om met een barbaarse keizerin de wildernis in te worden gestuurd.'

Chih verroerde zich niet en ook Bijna Briljant luisterde naast hen aandachtig mee.

‘Het klinkt alsof u hen hebt gekend, grootmoeder.’

Haas snoof.

‘Natuurlijk heb ik hen gekend. Ik ben samen met hen helemaal hierheen gekomen. Ik was zelfs degene die hun opdroeg mijn vader in te huren om elke week proviand van de hoofdweg te brengen. Het kwam nooit in hen op om hem een fooi te geven. Wellicht dachten ze dat hun schoonheid wel genoeg beloning zou zijn. Bah!’

‘Ik zou u zeer erkentelijk zijn, grootmoeder, voor alle verhalen die u me over de tijd van de keizerin hier aan het Scharlaken Meer kunt vertellen. Ik heb geen geld, maar deel mijn eten met liefde met u, en als er nog klusjes zijn die ik voor u kan doen—’

‘Nee, hoor, eerwaarde, spaar je eten en energie maar. Dit huis is bijzonder oud en je zult het nog zwaar krijgen als je op tijd voor de eclips in de hoofdstad wilt zijn. Maar nu ben ik moe, dus ik ga naar bed.’

Ze blies alle lantaarns uit, op twee na, en nam er een mee. ‘Pak jij de andere maar en kies een kamer uit. Ik sta altijd vroeg op en help je maar al te graag met je werkzaamheden, wat ze ook mogen zijn.’

Ze trippelde naar de donkere vertrekken van het huis, en Chih en Bijna Briljant luisterden hoe haar stille voetstappen volledig wegstierven.

‘Als er geen uilen in de dennenbomen zaten, zou ik buiten slapen,’ zei Bijna Briljant ontevreden. ‘Ik vind dit dak maar niets.’

‘Ik weet ook niet of ik over de rest zo te spreken ben, maar we zijn tenminste welkom.’

Na een korte verkenningstocht vonden ze een voorraadkamer die zo klein was dat Chih zich op de vloer kon uitstrekken en de muren om hen heen kon aanraken. Hen rolde hun slaapmat uit op de glanzende houten vloer en hing voorzichtig en zorgvuldig hun koord met belletjes voor de gesloten deur.

Boven hen op de spanten maakte Bijna Briljant een nestje

vlak bij de dakrand. Ze keek toe, maar zei verder niets meer. Toen Chih eindelijk in slaap viel, met hun mantel om zich heen gewikkeld tegen de frisse de lentenacht, droomde die niet van demonen of geesten, maar van zonlicht op helder water en een haas die aan de kaptafel van een edelvrouw snuffelde.

HOOFDSTUK TWEE

GEWAAD. Zijde, zijdedraad, een robijnrode kraal. Donker-groene bladeren, geborduurd op een groene achtergrond. Op de rechtermouw rust een kever, gemaakt van een robijnrode kraal, op een groen bla

NACHTJAPON. Zijde, mousseline en zijdedraad. Donker-rode mousseline omboord met witte zijde en de archaische karakters voor 'Verkwikkende Slaap' in de kraag geborduurd.

TUNIEK. Wit bont, zwart bont, suède en ivoor. Zwart-wit gestreept bont rond de mouwen. In het bont is een golvenpatroon geschoren. De binnenkant is gevoerd met suède en het kledingstuk sluit met een ivoren knoop bij de hals.

'DAT IS EEN TAND.'

Chih en Bijna Briljant keken op toen Haas met vier kommetjes op haar dienblad kwam aanlopen. Een was gevuld met restjes vet voor Bijna Briljant, die snel naar beneden fladderde om er gelukkig van te pikken.

'Een tand?' vroeg Chih terwijl die voorzichtig het ivoor aanraakte. Het voelde glad onder diens vinger en er waren krullende vormen in gekerfd die van dichtbij pijn deden aan diens ogen. De volledige tuniek van zeehondenbont was

vakkundig gemaakt, maar woog evenveel als de vier zijden jurken die in dezelfde cederhouten kist hadden gelegen.

‘Ja. Kom wat rijstvlokken met me eten, dan zal ik je vertellen wat de keizerin me heeft verteld.’

Chih ging tegenover Haas zitten, met het dienblad tussen hen in. Hen was nog even wantrouwend als de vorige avond, maar in het daglicht leek Haas ontzettend op de lekenzusters die voortdurend de abdij in- en uit liepen. Zij behoorden bijna tot het meubilair, net als de stenen hoppen die de muren stutten of de geur van houtpulp dat tot papier wordt verwerkt.

De rijst was nog warm en op smaak gebracht met berkensap. Een tijdlang aten ze gemoedelijk samen. Met gekromde vingers brachten ze de rijst naar hun mond, waarna ze hun handen in het kommetje water schoonwasten. Haas spoelde haar kom netjes om voordat ze hem aan de kant zette. Ze glimlachte naar de jurk van wit zeehondenbont alsof het een oude kennis was die ze op de markt tegenkwam.

Ik neem aan dat je inmiddels wel doorhebt dat ik me behoorlijk thuis voel in dit oude huis. Mijn familie is wel uit deze regio afkomstig, maar toen ik slechts vijf jaar oud was stuurde het arrondissement me met honderd *san* berkensap, dertig geitenlammeren en vijftig kisten met oranje verf naar de hoofdstad. Het hadden eigenlijk vijfenvijftig kisten moeten zijn, maar ze hoopten dat de belastinginners zich vergevingsgezind zouden opstellen als ze een klein kind meestuurden.

Dat vermoeden bleek te kloppen, want de vier daaropvolgende jaren schrobde ik de vloeren van het Paleis van Schitterend Licht zonder ook maar één keer op te kijken. Ik leerde het paleis kennen aan de hand van de plinten, het hout van de vloeren, de geur van de papieren kamerschermen en de flikkerende vlam van de olielamp die de hele nacht brandde, waardoor de duisternis nooit in de buurt kon komen van

keizer Sung, de Hemelse Aanwezigheid, de Keizer van Dennenhout en Staal.

Ik was weliswaar een plattelandsmeisje met hazentanden, maar ik werkte zo hard dat ik op mijn tiende al tot schoonmaakster van de vrouwenvertrekken werd gepromoveerd. Ik was zo trots toen ze me de sluier gaven die me een bediende van de privévertrekken maakte. Als ik toen had kunnen schrijven, zou ik mijn vader en moeder een brief hebben gestuurd om te vertellen dat hun dochter, gesluierd en gekleed in de groene kleuren van de hofhouding, samen met tweehonderd anderen in de Paulownia-zaal in een rij mocht staan om de nieuwe keizerin uit het noorden te groeten.

De hofmeesters van het koninklijk huis hadden ons al voor zonsopkomst opgesteld en slopen als gespannen katten langs de rijen. Ze haalden uit met hun zwepen van paardenhaar als we niet netjes rechtop stonden of even gaapten. Meerdere meisjes vielen flauw, maar ik was een kranige griet en bleef tot na het middaguur stokstijf staan. Toen klonk er plotseling een hoop rumoer vanuit de binnentuin. Aan het klapperende geluid van de banieren en het geschreeuw van de wachters te horen was de keizerin gearriveerd.

Ze arriveerde niet, zoals wijlen haar moeder ooit had bedreigd, met een bataljon mammoeten om de muren van het Paleis van Schitterend Licht neer te halen. In plaats daarvan arriveerde ze enkel met een erewacht, die geen toegang werd verleend tot het binnenste deel van het paleis, waardoor ze in haar eentje de lange gang naar het hof van de keizer moest afleggen.

We waren berispt en geslagen, en we hadden te horen gekregen we de afvalputten van de keukens zouden moeten schoonmaken als we opkeken naar de toekomstige moeder van de keizer. Ik kon de verleiding echter niet weerstaan en sloeg vluchtig mijn ogen op toen ze langs me liep.

De geschiedenis zal verhalen dat ze een lelijke vrouw was, maar dat is een leugen. Ze beschikte over de schoonheid van een vreemdeling, als een taal die we niet kunnen lezen. Ze

was amper langer dan ik – en dat wilde wat zeggen, want ik was een kind van tien – met de bouw van de dochter van een ossendrijver. Haar twee lange inktzwarte vlechten hingen over haar schouders, haar gezicht was zo plat als een schoeltje en bijna volmaakt rond. Parelvormig, noemen ze dat waar zij vandaan komt. Hier noemen ze het een varkenskop.

Ze liep langs met haar rug zo recht als een van de berkenbomen en droeg een jurk die tot op de dag van vandaag nog even wit is als toen.

De zeehond waar de jurk van was gemaakt, was door haar broer tijdens zijn eerste jacht gedood. Even geduldig als de eindeloze ijsvlakte had hij dagenlang gewacht bij de gaten in het ijs, waar ze naar lucht komen happen. Toen het beest zich eindelijk liet zien, bleek het net zo groot als een volwassen man te zijn. De sluiting bestaat uit een van zijn tanden en is gegraveerd door haar oom. Haar broer en oom, wier namen alleen nog in de rouwzalen van Ingrusk worden uitgesproken, waren slechts een jaar eerder gesneuveld bij de slag om de Voorden van Ko-anam.

Ze zou een fortuin aan zout meenemen, bergen parels en genoeg walvisolie om het paleis nog twintig jaar mee te kunnen verlichten. Het was een van de beste bruidsschatten die een keizer van Anh ooit zou ontvangen, maar daar zou hij nog een week op moeten wachten. Toen In-yo voor het eerst in het Paleis van Schitterend Licht aankwam, was ze alleen en had ze lege handen. Ze droeg een prachtige jurk van zeehondenbont die de dames in de vrouwenvertrekken enkel als 'vreemd' en 'barbaars' konden bestempelen.

Ze heeft die jurk nooit meer in het paleis gedragen, maar toen de keizer haar verbande, droeg ze me op het kledingstuk zorgvuldig in te pakken. Ik was dertien en het was mijn taak om op de jurk te passen. Ik verpakte hem tussen vele lagen papier en veegde elke tien dagen eventuele eitjes of larven van motten weg.

Hoewel zeehondenbont in de hoofdstad in de mode was toen In-yo keizerin werd, is er nooit meer een jurk zoals deze

gemaakt. En hij zou ook altijd uniek blijven. Hij was prachtig, maar elke naad was een pijnlijke herinnering aan haar geschiedenis, aan de doden die ze achter had gelaten en het huis waar ze niet naar kon terugkeren.

Begrijp je dat?

‘Ik weet niet zeker of ik het begrijp, grootmoeder, maar ik luister en Bijna Briljant zal het onthouden.’

Haas kromp even ineen, alsof ze haar mond voorbij had gepraat. Heel even leek ze niet meer op een simpele bediende, maar dat moment was zo snel voorbij dat Chih niet met zekerheid kon zeggen waar de vrouw dan wel op had geleken.

‘Dat is jouw roeping, nietwaar? Om te onthouden en op te schrijven.’

‘Klopt. Soms vallen de dingen die we aanschouwen pas vele jaren later op hun plek. Soms kan dat generaties op zich laten wachten. Er wordt ons geleerd om daar tevreden mee te zijn.’

Haas keek Chih onderzoekend aan.

‘Ben je dat? Tevreden, bedoel ik.’

‘Na mijn noviciaat werd ik naar het koninkrijk Sen gestuurd, waar Bijna Briljant en ik verslag moesten doen van hun zomerse waterfestival. Eigenlijk was het alleen de bedoeling om de bevolkingsaantallen, dansen, vuurwerk, en dat soort dingen vast te leggen. Op de negende dag van het festival sprong er echter een bruine karper over de laatste sluis van de stadsdammen en veranderde in een veelkleurige draak. Hij vloog over de stad, veroorzaakte een maand van heilige regen en verdween toen weer. Grootmoeder, ik ben bijzonder tevreden.’

Haas glimlachte, stond op om de kommetjes weg te brengen en om Bijna Briljant zacht over haar kuif te aaien.

‘Mooi zo.’

Die nacht droomde Chih over een man in een verblindend wit veld, die met het geduld van de verdoemden bij een gat in het ijs wachtte totdat er een zeehond opdook. In hun droom hoorde de man een kreet. Met een glimlach op zijn ronde gezicht draaide hij zich om en liep weg. Zijn speer liet hij achter.